

TÉMATA KE STÁTNÍM ZÁVĚREČNÝM ZKOUŠKÁM – ANDRAGOGIKA

ANDRAGOGIKA

1. Historicko-společenská, kulturní a ekonomická východiska vzdělávání dospělých v Česku
2. Andragogické teorie (Rogers, Jarvis, Knowles, Kolb)
3. Celoživotní vzdělávání a učení (vznik konceptu, strategické dokumenty, formální, neformální vzdělávání a informální učení dospělých)
4. Andragogický výzkum a andragogická metodologie
5. Podnikové (firemní) vzdělávání – principy, možnosti a metody
6. Zájmové vzdělávání dospělých - principy, možnosti a metody
7. Náboženská a duchovní výchova dospělých
8. Občanské a politické vzdělávání dospělých
9. Možnosti resocializace a reedukace dospělých
10. Androdidaktika – metody, formy vzdělávání dospělých
11. Gerontagogika (vymezení vědní disciplíny, východiska, perspektivy)
12. Trendy ve vzdělávání a učení dospělých (e-learning a online technologie ve vzdělávání dospělých)
13. Andragogické disciplíny – sociální pedagogika
14. Andragogické disciplíny – speciální pedagogika
15. Andragogické disciplíny – profesní andragogika a další profesní vzdělávání
16. Edukace a aktivizace seniorů (bio-psycho-sociální)
17. Andragog- role, formální kvalifikace, kompetence
18. Management vzdělávání dospělých
19. Gramotnost a kvalifikace dospělých (funkční, finanční , právní povědomí...)
20. Kompetence dospělých – profesní kompetence (Kompetenční model/ profil vybrané profese)

LITERRATURA:

- PRŮCHA, J., VETEŠKA, J. *Andragogický slovník*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4748-4.
- VETEŠKA, J. *Přehled andragogiky: úvod do studia vzdělávání a učení se dospělých*. Praha:Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1026-9.
- VETEŠKA, J. *Gerontagogika: psychologicko-andragogická specifika edukace a aktivizace seniorů. 2. doplň. a rozš. vyd.* Praha: Česká andragogická společnost, 2017. ISBN 978-80-905460-7-3.
- VETEŠKA, J. *Přehled andragogiky: úvod do studia vzdělávání a učení se dospělých*. Praha:Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1026-9.

VETEŠKA, J. *Úvod do teorie vzdělávání dospělých a andragogiky*. Ústí nad Labem: Pedagogická fakulta, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2017. ISBN 978-80-7561-073-7.

BENEŠ, M. *Andragogika*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. 176 s. ISBN 978-80-247-4824-5.

GALLO, J., ŠKODA, K. *Dejiny pedagogiky dospělých*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1986.

JARVIS, P. *Adult Education and Lifelong Learning*. London: RoutledgeFalmer, 2004. ISBN 978-0-415-31493-0.

KALNICKÝ, J. *Celoživotní učení, edukace dospělých a seniorů: (relační a kauzální analýza geneze)*. Ostrava: Repronis, 2014. ISBN 978-80-7329-403-8.

KNOWLES, M. S., HOLTON, E. F., SWANSON, R. A. *The Adult Learner: The Definitive Classic Adult Education and Human Resource Development*. 6th ed.. Burlington: Butterworth-Heinemann, 2005. ISBN 978-0-7506-7837-.

KRYSTOŇ, M. a kol. *Záujmové vzdelávanie dospělých. Teoretické východiská*. Banská Bystrica: Pedagogická fakulta, Univerzita Mateja Bela, 2011. ISBN 978-80-557-0211-7.

KRYSTOŇ, M., SABOLOVÁ, G. *Úvod do andragogiky a psychologie dospělých*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, 2003. ISBN 78-80-8055-851-5.

PAVLOV, I. *Učitel'ská andragogika (o profesijnom vzdelávaní a poradenstve)*. Praha: Česká andragogická společnost, 2018. ISBN 978-80-906894-1-1.

Průcha, J. *Andragogický výzkum*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5232-7.

ROGERS, J. *Adult Learning*. London: McGraw Hill, 2007. ISBN 978-0-33-522535-4.

VETEŠKA, J. *Gerontagogika: psychologicko-andragogická specifika edukace a aktivizace seniorů*. 2. doplň. a rozš. vyd. Praha: Česká andragogická společnost, 2017. 176 s. ISBN 978-80-905460-7-3.

VETEŠKA, J. *Teorie vzdělávání dospělých*. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 2018 (e-učebnice). ISBN 978-80-7603-115-9.

VETEŠKA, J. (ed.) *Vzdělávání dospělých 2018 – transformace v éře digitalizace a umělé inteligence*. Praha: Česká andragogická společnost, 2019. 526 s. ISBN 978-80-906894-4-2.

VETEŠKA, J. (ed.) *Vzdělávání dospělých 2019 – v kontextu profesního rozvoje a sociálního kapitálu*. Praha: Česká andragogická společnost, 2020. 379 s. ISBN 978-80-906894-8-0. ISSN 2571-3841. ISSN 2571-385X.

VETEŠKA, J. a M. TURECKIOVÁ. *Kompetence ve vzdělávání a strategie profesního rozvoje*. Praha: Česká andragogická společnost, 2020. 180 s. ISBN 978-80-907809-1-0.

TÉMATA KE STÁTNÍM ZÁVĚREČNÝM ZKOUŠKÁM – ANDRAGOGIKA

MANAGEMENT A PERSONÁLNÍ ŘÍZENÍ

1. Teorie poradenství – teoretická východiska, cíle, funkce, proces
2. Kvalifikační, osobnostní a kompetenční požadavky na poradenské pracovníky
3. Profesní a kariérní poradenství - principy, cíle, metody
4. Etika v profesním kariérním poradenství
5. Personální činnosti – stanovení potřeb, rozsahu ...
6. Vzdělávání a rozvoj zaměstnanců
7. Přijímání zaměstnanců, proces adaptace nových zaměstnanců.
8. Hodnocení a odměňování zaměstnanců
9. Sociálně patologické jevy na pracovišti
10. Pracovní vztahy a kolektivní vyjednávání
11. Trendy v řízení lidských zdrojů
12. Kvality ve vzdělávání dospělých
13. Evaluační a autoevaluační procesy
14. Akreditace, certifikace
15. Nástroje hodnocení kvality
16. Náročná životní situace
17. Relaxační techniky
18. Copingové strategie
19. Zátěž, stres, frustrace, deprivace
20. Syndrom vyhoření

Literatura:

ARMSTRONG, M., TAYLOR, R. *Řízení lidských zdrojů. Moderní pojetí a postupy*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5258-7.

BARTŮŇKOVÁ, S. *Stres a jeho mechanismy*.. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1874-6.

KOUBEK, J. *ABC praktické personalistiky*. Praha: Linde, 2000. ISBN 80-861-3125-4.

MAZŮRKOVÁ, E. *Relaxace*. Havlíčkův Brod: Fragment, 2002. ISBN 80-7200-613-4.

NAVAROVÁ, S., LANCOVÁ, M. *Diagnostika v kariérovém poradenství*.. Praha: Raabe, 2019. ISBN 978-80-7496-405-3.

PALÁN, Z. *Praha: Academia*. Praha: Academia, 2002. ISBN 80-200-0950-7.

SCHREIBER, V. *Lidský stres*.. Praha: Academia, 2000. ISBN 80-200-0240-5.

- SVOBODOVÁ, D. *Profesní poradenství*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5092-7.
- QUALL. *Doporučení pro zajišťování kvality v celoživotním vzdělávání*. Praha, 2012.
- EduQua Manual*. 2004. Dostupné na: http://www.eduqua.ch/pdf/eduqua_manual_en.pdf.
- Managing Quality of Adult Education in Europe..* Latvian Adult Education Association,, 2006. ISBN 978-9984-9792-8-1.
- Strategie celoživotního učení ČR..* Praha: MŠMT, 2007. ISBN 978-80-254-2218-2.
- Systémový rozvoj dalšího vzdělávání: Koncepční studie..* Praha: NUV, 2013. ISBN 978-80-7481-
- ARMSTRONG, M. *A Handbook of Resource. Management Praktice*. London: Kogan Page, 2006. ISBN 978-07-4944-105-0.
- KOCIÁNOVÁ, R. *Personální řízení - východiska a vývoj*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3269-5.
- KŘIVOHLAVÝ, J. *Jak zvládat stres*. Praha: Grada Publishing, 1994. ISBN 80-7169-121-6
- ŠIKÝŘ, M. *Personalistika pro manažery a personalisty*. Brno: Mendelova Universita, 2013. ISBN 978-80-7375-730-4
- ZECH, R. *Handbuch Lernerorientierte Qualitätstestierung in der Weiterbildung (LQW): Grundlegung - Anwendung ? Wirkung..* W. Bertelsmann Verlag, Bielefeld,, 2006. ISBN 978-3-7639-4511-5.

TÉMATA KE STÁTNÍM ZÁVĚREČNÝM ZKOUŠKÁM – ANDRAGOGIKA

PROFESNÍ A KARIÉRNÍ PORADENSTVÍ

1. Teorie poradenství – teoretická východiska, cíle, funkce, proces
2. Kvalifikační, osobnostní a kompetenční požadavky na poradenské pracovníky
3. Profesionální a kariéerní poradenství - principy, cíle, metody
4. Andragogické poradenství – principy, cíle, metody
5. Etika v profesionálním kariéerním poradenství
6. Specifika poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním
7. Poradenství pro marginalizované cílové skupiny
8. Diagnostická činnost – zásady, metody, využití v praxi
9. Klinické diagnostické metody - pozorování, rozhovor, anamnéza, analýza produktů ....
10. Testové diagnostické metody – výkonové testy (testy inteligence, speciálních schopností, vědomostní), Cattell 16PF, NEO-PI-R ...
11. Testy osobnosti - projektivní metody, objektivní testy, dotazníky, posuzovací stupnice
12. Plán individuálního působení a rozvoje a jeho tvorba na základě diagnostiky
13. Modely, strategie a trendy dalšího profesionálního vzdělávání dospělých
14. Management a marketing dalšího profesionálního vzdělávání
15. Další profesionální vzdělávání dospělých v různých typech organizací
16. Vzdělávání a rozvoj manažerů (specifika vzdělávání, význam, koncepty a systémy, řízení manažerského rozvoje, formy a metody).
17. Vzdělávání a rozvoj talentovaných pracovníků - talent management, kariéra a řízení kariéry
18. Vzdělávací programy dalšího vzdělávání (metodiky, standardy)
19. Struktura vzdělávacího programu
20. Vzdělávací programy dalšího vzdělávání z pohledu vybraných organizací (hodnocení průběžného a kariéerního vzdělávání)

Literatura:

- ANDERSON, L. W.; KRATHWOHL, D. R. *A Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. New York: Longman, 2001. ISBN 0-8013-1903-X.
- BYDŽOVSKÁ, J., MARINKOVÁ, H., MULAČOVÁ, V., SLÁMOVÁ, H. *K evropským modulárním strukturám*. Praha: ÚIV, TAURIS, 2001. MUŽÍK, J. *Profesní vzdělávání dospělých*. Praha: Wolters Kluwer ČR,, 2012. ISBN 978-80-757-738-4.
- MUŽÍK, J., PALÁN, Z. *Vzdělávací program jako základní kategorie dalšího vzdělávání*: http://old.nvf.cz/kvalita/dokumenty/vzdel_program.pdf.
- NAVAROVÁ, S., LANCOVÁ, M. *Diagnostika v kariérovém poradenství*. Praha: Raabe, 2019. ISBN 978-80-7496-405-3.
- SVOBODA, M., ET. AL. *Psychodiagnostika dospělých*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0363-6.
- SVOBODOVÁ, D. *Profesní poradenství: vybrané kapitoly*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5092-7.
- VETEŠKA, J. *Trendy a možnosti rozvoje dalšího profesního vzdělávání*. Praha: Česká andragogická společnost, 2013. ISBN 978-80-905460-0-4

- FOLWARCZNÁ, I. *Rozvoj a vzdělávání manažerů*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3067-7
- JARVIS, P. *Adult Education and Lifelong Learning: Theory and Practice. 4th ed.* London: Routledge, 2010. ISBN 0-415-49478-8.
- NOVOSAD, L. *Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-807367-509-7
- VENDEL, Š. *Kariéerní poradenství*. Praha:Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1731-9.
- VNOUČKOVÁ, L. *Vzdělávání a rozvoj zaměstnanců*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2017. ISBN 978-80-87839-76-8.
- <https://www.parinc.com>.
- <http://www.psychodiagnostika-sro.cz>.
- <http://www.testcentrum.com>.

TÉMATATA KE STÁTNÍM ZÁVĚREČNÝM ZKOUŠKÁM – ANDRAGOGIKA

PEDAGOGICKÁ PSYCHOLOGIE DOSPĚLÝCH

1. Pedagogická psychologie dospělých

Vymezení pedagogické psychologie jako aplikované vědní disciplíny; Vztah k ostatním vědám (psychologie, sociologie, pedagogika, atd.); Předmět, metody, terminologie ; Zásady, podmínky a cíle výchovy.

2. Vývoj pedagogicko- psychologického myšlení

Názory na psychologické a pedagogické souvislosti, představitelé a hlavní myšlenky jejich koncepcí: Antika; Středověk; Raný novověk; 19. a 20. století; Současnost;

3. Vývoj teorií učení

Psychofyzika; Podmiňování; Operantní podmiňování; Psychoanalytický přístup; Behaviorismus; Kognitivní orientace; Humanistická psychologie.

4. Projekt pedagogicko-psychologického výzkumu

Struktura projektu; Strategie: longitudinální, sekvenční strategie; Statistické metody a vyhodnocování výsledků psychologických šetření; Závěry ve vztahu k rozvoji dospělých.

5. Psychický vývoj v dospělosti

Psychosomatický vývoj; Kognitivní funkce: vnímání, paměť a učení, myšlení, inteligence, řeč; Emocionální vývoj: motivace (struktura a její transformace vlivem společenských proměnných), afektivita, Frustrační tolerance a adaptační schopnosti.

6. Psychologie učení dospělých

Osobnostní rysy a učení; Kognitivní styl; Aplikace prostředků výchovy u dospělých;

7. Fyziologie učení dospělých

Centrální nervová soustava; Smyslové orgány; Výkonnost dospělých; Pozornost; Psychomotorické tempo; Kognitivní kapacita.

8. Vnitřní a vnější podmínky učení

Pojem učení, znaky učení, podmínky učení a proces učení; Druhy učení: jednoduché, složité, lidské; Motivace k učení u dospělých+ Vliv společenských a dalších vnějších proměnných na učení jako proces; Faktory zvyšující motivaci k učení; Faktory snižující motivaci k učení.

9. Psychologie vyučování dospělých

Styly vyučování, Způsobilost k učení; Faktory podporující a rušící učení - transfer, interference, překonávání interference; Faktory podporující učení.

10. Vzdělávání v institucích a organizacích

Firemní vzdělávání; Identifikace a analýza vzdělávacích potřeb; Plánování vzdělávání; Realizace vzdělávání; Hodnocení vzdělávání; Identifikace nedostatků a návrh řešení.

11. Osobnost učitele dospělých

Sociální chování; Sociální dovednosti; Sociální role a její vliv na učení a vzdělávání; Typologie učitele, Požadavky na učitele dospělých

12. Sebevzdělávání

Pojetí, Vývoj názorů na sebevzdělávání; Vzdělávání jako celoživotní proces; Transformativní učení.

13. Pedagogicko-psychologický rozměr andragogiky

Vzdělávací a profesní poradenství; Kariérové poradenství; Speciální poradenství; Andragogická a psychologická intervence; Sociální poradenství jako vzdělávání.

14. Resocializace z hlediska pedagogické psychologie

Poslání a cíle resocializace; Programy resocializace; Typické problémy účastníků resocializace: příčiny, důvody, možnosti, prognóza, hodnocení efektivity.

15. Diagnostika v pedagogické psychologii

Klinické metody; Testové metody: testy výkonu, osobnosti, projektivní testy, posuzovací stupnice.

Základní literatura:

HARTL, Pavel. *Kompendium pedagogické psychologie dospělých*. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-841-7.

MAREŠ, Jiří. *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0174-8.

PRŮCHA, Jan. *Psychologie učení*. Praha: Grada Publishing, 2020. ISBN 978-80-271-2853-2.

SVOBODA, M. et. al. *Psychodiagnostika dospělých*. Praha: Portál, 2022. ISBN 978-80-262-1919-4

Doporučená literatura:

ATKINSON, R. L. et al. *Psychologie*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-640-3.

FONTANA, David. *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-626-8.

GANGEL, K. H. et. al. *The Christian Educators Handbook on Adult Education*. MI (USA): Ada, 1998. ISBN 13 9780801021688.

GIDDENS, A. *Sociologie*. Praha: Argo, 1999. ISBN 80-7203-124-4.

HOARE, Carol (ed.). *Handbook of Adult Development and Learning*. New York: Oxford University Press, 2006. ISBN 978-0-19-517190-7.

MATOUŠ, Z., PAULOVČÁKOVÁ, L., TURECKIOVÁ, M., VETEŠKA, J. *Management vzdělávání dospělých a vzdělávacích organizací*. Praha: Česká andragogická společnost, 2021. ISBN 978-80-907809-3-4.

NAKONEČNÝ, Milan. *Motivace lidského chování*. Praha: Academia, 1996. ISBN 978-80-200-0592-2.

PRŮCHA, J., VETEŠKA, J. *Andragogický slovník*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4748-4.

ROCCO, S. T. et. al. *The Handbook of Adult and Continuing Education*. USA: Amazon, 2020. ISBN 13 978-1620366844.

VETEŠKA, J., FISCHER, S. *Psychologie kriminálního chování. Vybrané otázky etiologie, andragogické intervence a resocializace*. Praha: Grada, 2020. ISBN 978-80-271-0731-5.

VETEŠKA, J., TURECKIOVÁ, M. *Kompetence ve vzdělávání a profesním rozvoji*. Praha: Česká andragogická společnost, 2020. ISBN 978-80-907809-5-8.